

יועץ לאור ע"י

ללמוד ולדעת - מידע הלכתי

רח' אברהם צורא 8 בני ברק

דוא"ל: noy10@etrog.net.il

גנרד ע"י

הגאון רבי ישראל מאיר וייל שליט"א

מח"ס וזמנים השבת, השולחן מוהלכות

המורשים מוהלכות, משקן עולם וארצות ישראל

רב קהילות בני החשיבות והכול יוסף שלום

רבות בית שמש ג'

מאיר דרך

מידע הלכתי

גנרד מס' 65

עמ' א- שאלות מצוייות מבית ההוראה

שאלות מבית ההוראה

פרסום שמות התורמים * החלפת מדבקות של 'אוסף תמונות' * 'חוטמים' של זיעה שהצטברו במקום הנחת תפילין * תקלה בקניה ב'אינטרנט' המאפשר לקבל מוצר בחינם מנכרי * להעריך את אביו ואמו בליבו * טלטול מנורת 'לד' ביום טוב * מצוה לאכול את האתרוג אחרי סוכות * הבנים נותנים ממעשר ואביהם נותן להם מתנה * אמירת ברוך הוא וברוך שמו בברכות התורה וההפטרה ובשאר ברכות ששומע * התנהגות לאדם שגרם נזק * ש"ץ בר מצוה בימים שאומרים סליחות * שהחיינו על נעליים חדשות יקרות * מלח על השולחן בסעודות ימות החול

פרסום שמות התורמים

האם נכון לפרסם את שמות התורמים לצדקה או לשאר מצוות או מוסדות תורה?

תשובה: התורם לא יפרסם את עצמו בשיחות עם אנשים, אבל נכון לפרסמו בכתב על מנת שהציבור יראה וילמד ממעשיו הטובים, וראוי ונכון שהתורם יבקש שיפרסמוהו באופן הזה^א.

^א כתב הרמ"א [יו"ד סי' קמ"ט, ו'] 'לא יתפאר האדם בצדקה שנותן, ואם מתפאר לא דיו שאינו מקבל שכר אלא אף מענישים אותו עליה, ומכל מקום מי שמקדיש דבר לצדקה מותר לו שיכתוב שמו עליה שיהא לו לזיכרון, וראוי לעשות כן'.

ודבריו צריכים ביאור, מתי הדבר נכון ומתי הוא איסור.

ובנקה"כ שם הביא שמקור הדבר הוא משו"ת הרשב"א [ח"א סי' תקפ"א] וביאר שטעם הדבר כדי 'שיהיה להם לזכרון טוב על מצוה ולפתוח דלת לעושי מצוה'.

ובלבוש שם כתב 'מי שמקדיש דבר לצדקה מותר לו שיכתוב שמו עליו שאין זה התפארות אלא זכרון בעלמא שיזכר הדבר מי הנותן, וראוי לעשות כן'. ועי' חכ"א כלל קמ"ד סכ"ג.

וביאור הדבר שהתפארות אין בה תועלת ועושה כן רק לכבוד שהרי אין הדבר מפורסם ברבים אלא רק לאדם מסוים וכיון שאומר לו על עצמו ישירות בודאי לא יועיל ללמוד ממנו, אבל אם מפרסם בכתב מצוה שעושה א"כ אין כאן התפארות ישירה לאדם אלא שמפרסם ברבים את

החלפת מדבקות של 'אוסף תמונות'

האם מותר להחליף בין הילדים מדבקות של 'אוסף תמונות' בשבת?

תשובה: המדבקות אינם מוקצה ואפשר לשחק בהם, אבל אסור להחליף בדרך משא ומתן², והאב מחויב לומר לבנו שהגיע לחינוך שימנע מהחלפה בדרך משא ומתן³.

'חוטאים' של זיעה שהצטברו במקום הנחת תפילין

מי שמזיע מאוד עד כדי שמצטברים על ידו כמו 'חוטאים' של מלמולי זיעה, האם הם חציצה לתפילין?

תשובה: אם הזיעה מצטברת ממש כמו 'חוטאים' כפי שמתואר בשאלה, אם כן הם חציצה לתפילין ויש לנקות את היד לפני הנחת התפילין⁴.

המצוה שעושה וממילא יש אנשים הרוצים ללמוד ממנו, ובדבר שיש בו הסתברות שילמדו ממנו א"כ ראוי לעשות כן [ונכון שיכוון לשם כך כמש"כ החכ"א שם] אע"פ שממילא מקבל גם כבוד. [ועי' גם שו"ת רבי עזריאל הילדסהיימר יו"ד סי' רי"ט אות ד].
ובמשנ"ב כתב לגבי תענית [סי' תקס"ה סקי"ד] שאם קיבל על עצמו תענית יחיד לא יפרסם ברכים על מנת להשתבח, אבל אם נמצא במקום שיש שאינם מתענים תענית ציבור והוא מתענה יפרסם ברכים כדי שילמדו ממנו.

וכוונתו נראה כמשנ"ת, שאם משתבח על תענית יחיד א"כ הוא רק להתפארות ולא לתועלת כי מי שישמע אותו לא מסתבר שיתענה כמוהו, אבל בתענית ציבור יש הסתברות שהשומע ילמד ממנו וא"כ יש בכך תועלת לאחרים והדבר נכון לעשות כן [ונכון שיכוון כנ"ל] אע"פ שממילא יקבל כבוד.

² המדבקות נחשבות כלי שמלאכתו להיתר, משום שרוב שימושם הוא ההסתכלות בהם שהיא היתר ורק מיעוט השימוש הוא ההדבקה שהוא איסור.

אמנם בדרך משא ומתן אסור, שהרי אסור מו"מ בשבת כמב' בסי' ש"ו, ו' וסקכ"ה וסקכ"ז וסקל"ג, וכן הביא באבני ישפה [ח"ג סי' ל"ב] בשם הגר"נ קרליץ זצ"ל.

³ באיסור דרבנן יש חיוב רק על אביו להפרישו ולאחרים יש רק איסור לתת לו בידים, סי' שמ"ג, א' וסק"ז.

⁴ דין חציצה בתפילין חמור מאוד ויתכן שאפילו מיעוט שאינו מקפיד גם כן חוצץ, עי' מג"א סי' כ"ז סק"ד, ובקה"י [טהרות סי' נ"ח] הביא מכמה אחרונים שפסקו כן [פני אריה, טיב חליצה, נחל אשכול וחלקת יואב], וכ"כ באבי עזרי [כלי המקדש פ"י ה"ו], ועי' גם מנחת יצחק ח"ז סי' פ"ד [ד"ה והנה המקור]. [ועי' משנה הלכות ח"ה סי' ט' שיש שנהגו להניח אפר מקלה במקום תפילין ולהניח תפילין עליהם, וי"ל שאם נהגו כך א"כ אינו חוצץ].

ומלמולי זיעה ('חוטאים' של זיעה) שהצטברו כגלד, חוצצים, כמב' ביו"ד סי' קצ"ח, ב' ובבאה"ל ריש סי' קס"א, וכן הביא בארחות חיים בשם שו"ת מור ואהלות שזיעה שהצטברה כגלד חוצצת בתפילין.

תקלה בקניה ב'אינטרנט' המאפשר לקבל מוצר בחינם מנכרי

חנות בבעלות נכרית שיש בה טעות באפשרות הקניה ב'אינטרנט' ולכן אפשר לקנות במחיר זול או אפילו בלי תשלום כלל, האם יש לזה היתר?

תשובה: אין לזה היתר כלל, מכמה טעמים¹.

להעריך את אביו ואמו בליבו

האם מחיובי כיבוד אב, צריך להעריך ולהחשיב את אביו ואמו בליבו?

תשובה: כן, והוא חיוב עיקרי ויסודי ביותר, ואף יותר מהמעשה עצמו של הכיבוד².

טלטול מנורת 'לד' ביום טוב

האם מנורת 'לד' היא מוקצה ביו"ט?

¹ בשו"ע [חו"מ סי' שמ"ח, ב'] גזל עכו"ם אסור וטעות עכו"ם מותר [ואפשר דשרי גם להטעותו כמב' ברמ"א שם].

אמנם משתי טעמים אסור, האחד, שההיתר רק בטעות של העכו"ם, אבל בטעות בכניסה דרך מחשב הרי הדבר 'מובנה' בצורה לא נכונה, והדבר דומה לנכרי שנעל את הבית וב'טעות' שכח לנעול את הכניסה האחורית של ביתו, שאין זה נחשב 'טעות' נכרי כיון שהטעות היא בדרך הכניסה לבית, והרי תוכנה לא נכונה היא כמו שכח לנעול את הכניסה האחורית של ביתו, שהרי דבר המובנה ומתוכנן נחשב כמעשה גמור [גם לענין שבת כמו שביארנו בוביום השבת].

והשני, בדבר שעשוי להתברר אסור משום חילול ה' כמש"כ הרמ"א שם, והרי דבר זה עתיד להתברר, וכשיוודע להם יידעו מהיכן קנו את הקניות האלו, וגם אם ע"פ החוק לא תהיה אפשרות לתבוע אותם, מ"מ בודאי בעלי החברה יידעו מי השתמש בפירצה הזאת.

² כמש"כ בספר חרדים [פ"ט אות לה- לח] והובא בחיי אדם [כלל ס"ז אות א- ג] וז"ל ונראה שעיקר מצות כיבוד אב ואם הוא בלב דהא רחמנא ליבא בעי בכל מצווה ועוד הרי השווה יתברך כבודם לכבודו והוא יתברך נתרעם [ישעי' כט, יד] בפיו ובשפתיו כבודו ולבו רחק ממני כלומר שעיקר הכבוד הוא בלב, ועיי"ש שהארין בזה.

עוד כתב החרדים לגבי כיבוד אב ואם ואת יראי ה' יכבדו בעיניו שידמה בלבו שהם גדולים ונכבדי ארץ שזהו עיקר כבודם ומתוך כך ודאי יכבדם בדיבור ובמעשה.

עוד כתב הח"א שם הכיבוד הוא במחשבה ובמעשה ובדיבור במחשבה כדכתיב [תהילים טו, ד] נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד, והיינו יכבד במחשבה דאין לומר שבלבו ובעיניו הם נבזים רק שמכבד אותם בדברים אם כן הן שוין בעיניו כמוהו שהרי גם הוא נבזה בעיניו אלא על כרחך דרצה לומר שמכבדם בלבו שהם חשובים בעיניו ובלבו.

ובערוך השולחן כתב הכיבוד והמורה שני ענינים הן כיבוד הוא ענייני מעשים בפועל כמו להאכילו להשקותו וכיוצא בזה כמו שיתבאר והמורה הוא יראת המעלה דמורה הוא בלב ולכן כל דבר המסור ללב נאמר בו ויראת מאלוקיך וכו'.

תשובה: היא לא מוקצה גמור אלא כלי שמלאכתו לאיסור, ולכן מותר לטלטלה לצורך השימוש בה או לצורך השימוש במקום שנמצאת. ורק בשבת היא מוקצה גמור¹.

מצוה לאכול את האתרוג אחרי סוכות

האם יש ענין לאכול את האתרוגים אחרי סוכות?

תשובה: כן, כבר בגמרא מבואר שיש בזה ענין גדול².

הבנים נותנים ממעשר ואביהם נותן להם מתנה

אבי שליט"א נותן לכל בניו מתנה קבועה של סכום כסף בזמן נישואי ילדיו, ומצד שני אנחנו נותנים לו סיוע להוצאות ממעשר כספים, האם אפשר לתת את הסכום הזה של המתנה- וייחשב מכספי מעשר גם כן?

תשובה: אם הוא נותן בכל מקרה לכולם, ללא הבדל כלל, גם למי שלא נתן כלום, ובלי הערמה, ואין שום רמז או בקשה שיתנו את הכסף הזה שוב, א"כ אם תתנו לו בחזרה את הכסף מעצמכם ייחשב שניתן מכסף מעשר³.

אמירת ברוך הוא וברוך שמו בברכות התורה וההפטרות ובשאר ברכות ששומע

מדוע האשכנזים אינם אומרים ברוך הוא וברוך שמו בקריאת התורה אבל בברכות ההפטרות אומרים?

תשובה: אומרים ברוך הוא וברוך שמו רק על ברכה שלא יוצאים בה ידי חובה.

ולכן, ישנם כמה פעמים שכולם צריכים לצאת ידי חובה בברכות [למשל, בברכות התורה של פרשת זכור ופרה, ואפשר גם בשאר השש זכירות], וגם יש הרוצים

¹ מנורת 'לד' נחשבת מוקצה רק משום שהיא כמו שלהבת [שבות יצחק בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל] והרי שלהבת איננה מוקצה ביו"ט, וא"כ נשאר רק דין כלי שמלאכתו לאיסור [משום שמופעלת באיסור, עי' וביום השבת סי' כ"ג הע' ע"ג בשם האחרונים והפוסקים] שמותר לטלטלה לצורך השימוש בה או לצורך מקומה.

² ברכות דף לט:.

וכך איתא שם: רב אמר ורב אסי כי הוה מתרמי להו ריפתא דערובא מברכין עליה המוציא לחם מן הארץ אמרי הואיל ואתעביד ביה מצוה חדא נעביד ביה מצוה אחרית.

³ אם נותן לכולם בשווה ובלי הערמה, א"כ נחשב כמתנה גמורה ללא תנאים, ואחרי שקיבלוה יכולים לתת אותה שוב וייחשב כנתינת מעשר.

ועי' במשנה פאה [פ"ה מ"ה] שנים שקבלו את השדה באריסות וכו', ובשו"ע יו"ד [סי' רנא, י"ב], ובדרך אמונה [מתנו"ע פ"ז סקל"ג ופ"ו סקפ"ט].

לצאת בברכות להשלים למאה ברכות [ביו"כ בודאי, וגם בשאר שבתות יש הרוצים כך], ולכן בברכות קריאת התורה נהגו שלא לומר ברוך הוא וברוך שמו, אבל גם בברכות ההפטרה, מי שרוצה לצאת ידי חובה בברכות [למשל, על מנת להשלים למאה ברכות], לא יאמר ב"ה וב"ש'.

ויש להעיר, שכל השומע ברכה שאינו יוצא בה ידי חובה [ומצוי בברכות השחר וכדו'], חייב לומר ברוך הוא וברוך שמו אחרי ששומע את הזכרת שם השי"ת, אלא שהמברך צריך לשהות קצת כדי שהאומר לא יפסיד לשמוע את סוף הברכה ויוכל לענות אמן כראוי"א.

ואמנם, ישנם ברכות שצריך לצאת בהם ידי חובה, ובברכות אלו אסור לענות ב"ה וב"ש, ויפורטו כמה מהם בהערה ב'.

'נפסק בשו"ע [סי' קכ"ד, ה'] על כל ברכה שאדם שומע צריך לומר ברוך הוא וברוך שמו. וכתב המשנ"ב [שם סק"א] שאם רוצה לצאת ידי חובה בברכה ששומע א"כ לא יאמר ב"ה וב"ש מפני שהוא הפסק.

ולגבי ברכות קריאת התורה, בדרך כלל נכון וראוי לכל אחד לצאת ידי חובה כדי שישלים לו למאה ברכות [סי' רפ"ד, ג' ומשנ"ב סי' מ"ו סקי"ד], אמנם בפרשת זכור ובפרשת פרה יש חיוב לצאת ידי חובה בברכות [ט"ז סי' תרפ"ה סק"ב, ועי' המועדים כהלכתם סי' כ"ו הע' י']. ואפשר גם בכל השש זכירות שגם בהם יש חיוב לשמוע לכל הפחות פעם בשנה בקריאת התורה כמב' בחרדים אות יב, וכן הרמב"ן בפרשת כי תצא וכן בספר המצוות מונה מצוה זו כאחת מתרי"ג מצוות עשה ומביא מקורו מהספרא, והחפץ חיים [עשין אות א] כתב שגם הרמב"ם אף על פי שלא הביאה בספר המצוות אף על פי כן הביאה במשנה תורה בסוף הלכות טומאת צרעת. וגם המקור של הרמב"ם [סה"צ מצוה קפט] והחינוך [מצוה תרג ומצוה תרה] למצות זכירת מעשה עמלק ומחיתו בפה הוא מהתוספתא הנ"ל בריש פ' בחוקותי, ושם איתא להדיא גם על מעשה זכירת מרים, וגם קידוש בפה הוא ממה שכתוב זכור בפה כמש"כ הרמב"ם בהל' שבת פכ"ט ה"א.

ומה שלא תיקנו לו קריאה בפני עצמו, במג"א סי' ס' עמד בקושיא זו, וביאר שלא רוצים לתקן קריאה על מנת להזכיר גנותם של ישראל [שהקציפו במדבר ומעשה מרים] ומתן תורה הרי יש חג השבועות ויציאת מרים הרי יש חג פסח ושבת הרי יש את יום השבת. וכתב עוד שאפשר לקיים את המצוה בכל יום בסוף ברכת אהבה רבה, עיי"ש בפירוט.

וביו"כ בודאי נכון לעשות כך ולכוון לצאת ידי חובה בברכות משום שחסרים הרבה ברכות למאה ברכות כמש"כ באלף המגן סי' תרכ"ב.

והנה, ביוסף אומץ [אות תקכב] כתב שעונים ב"ה וב"ש על ברכות ההפטרה, וי"ל שכך הוא בדרך כלל, מלבד מי שרוצה לצאת ידי חובה בברכות אלו להשלים למאה ברכות.

ועי' שבט הלוי [ח"ז סי' כ"ו אות ב] ורבכות אפרים [ח"ז עמ' תנא] שכתבו לומר ב"ה וב"ש על ברכות העולה לתורה, אמנם למעשה לא נהגו כך, והטעם כמו שנתבאר.

א' משנ"ב סי' קכ"ד סק"ב.

ב' בברכות שבע ברכות- יש שכתבו שכל אחד מהציבור חייב בהם [דעת סופר אבה"ע סי' כ"ו, אגרו"מ אבה"ע ח"א סי' פ"ז, שובע שמחות פ"א הע' קי"ז, תשובות והנהגות ח"א סי' תשד"מ,

התנהגות לאדם שגרם נזק

נודע לי בבירור ששכן בבנין גרם לי נזק חמור ביותר, מכיון שאינני רוצה להיכשל בחטא, חשבתי לא לומר לו כלום אלא לא לדבר איתו במשך שבוע, האם זה נכון?

תשובה: חס וחלילה, לנהוג כך הוא איסור חמור, להיפך, יש לגשת אליו ולומר לו שיש לו כעס גדול על הנזק שגרם לו^י, בשפה רכה ונכונה^י ובזמן נכון ורגוע [ולא בזמן לחוץ]^י.

אמנם עי' שבט הלוי ח"ט סי' רע"א וציץ אליעזר ח"א סי' פ"ד, ועי' גם מנח"י ח"ב סי' מ"ג, וא"כ כל אחד צריך לצאת ידי חובה בברכת המברך ולא יענה ב"ה וב"ש. בברכת הכהנים אשר קדשנו בקדושתו של אהרן - באגרו"מ [או"ח ח"ג סי' י"ז] כתב שלא יאמר.

בברכת הדלקת נר חנוכה - כל השומעים צריכים לשמוע ולצאת ידי חובה בברכת המברך הראשון [מלבד מי שמדליק בעצמו אחריו ומברך בעצמו] ועליו לא יאמרו ב"ה וב"ש, אבל על שאר המדליקים יאמרו מפני שאין צורך וכבר יצאו ידי חובה בשמיעת הברכה מהראשון. בברכת המילה - יאמרו, מפני שאין הציבור צריך לצאת ידי חובה בברכתו.

^י רמב"ם [דעות פ"ו ה"ו]. וכתב שם, שאם יחטא איש לאיש לא ישתטמו וישתוק כמו שנאמר ברשעים ולא דיבר אבשלום את אמנון מאומה למרע ועד טוב כי שנא אבשלום את אמנון, אלא מצוה עליו להודיעו ולומר לו למה עשית לי כך וכך ולמה חטאת לי בדבר פלוני, שנאמר הוכח תוכיח את עמיתך. וכ"כ במג"א [סי' קנ"ו סק"ב] ובאהבת ישראל [להח"ח] פ"א ובסה"מ הקצר [להח"ח] מצוה עח.

וכ"כ החינוך מצוה רלח שאיסור שנאה הוא אם שונא בלב ולא אומר, אבל אם אומר מפורש את אשר בליבו אינו עובר בלאו של לא תשנא, כי שנאת הלב קשה מכל השנאה הגלויה, והיא גורמת לכל הרעות הגדולות בין בני אדם להיות תמיד חרב איש ברעהו ואיש באחיו.

וכ"כ הרמב"ן [ויקרא יט, יז] וז"ל ויאמר הכתוב אל תשנא את אחיך בלבבך בעשותו לך שלא כרצונך אבל תוכיחנו מדוע ככה עשית עמדי ולא תשא עליי חטא לכסות שנאתו בלבבך ולא תגיד לו כי בהוכיחך אותו יתנצל לך או ישוב ויתודה על חטאו ותכפר לו.

ובמצוות הלבבות דרך מצוותיך סק"י^י שהשנאה המוסתרת קשה יותר משנאה גלויה כמו הרוח שסוגרים אותו באיזה דבר שאינו יכול לצאת יוצא אחר כך ברעש גדול כן השנאה כאשר היא מוסתרת בלב היא חזקה מאד ומעוללת פשעים רבים משא"כ כשמגלה לחוץ נתקררה השנאה מאשר היא טמונה בלב, וטעם נוסף מפני שחבירו אינו יודע ששונאו ולכן אינו יודע להישמר ממנו, וכטעם זה כתב החפץ חיים [פתיחה לאוין אות ז בבאר מים חיים].

ובאור החיים [ויקרא יט, יז] ובמהר"ם שיק [מצוה רמא] כתבו שע"י התוכחה שיאמר לו יקרה אחד מב' דברים, או שיתרץ דבריו או שיתחרט ויתנצל ויפייסו ויהיה שלום ביניהם, וגם לא ישוב לעשות כדבר הזה.

^י בשבת דף לז: לומר בנחת [עשרתם ערבתם הדליקו את הנר] כדי שישמעו ממנו. וברש"י [ערכין דף ט"ז:] שיודע להוכיח לחבירו - היינו דרך כבוד שלא יהיו פניו משתנים. וברמב"ם [דעות פ"ו ה"ד] לגבי תוכחה כתב וידבר עמו בנחת ובלשון רכה.

^י אבות פ"ד מ"ח אל תרצה את חבריך בשעת כעסו, ובגמ' ברכות דף ז. המתן עד שיעברו פנים של זעם, וכן נפסק ברמב"ם [דעות פ"ה ה"ז].

ש"ץ בר מצוה בימים שאומרים סליחות

האם אפשר להגיש ש"ץ בימי בה"ב נער בר מצוה צעיר, ומה הדין בימי הסליחות?

תשובה: בשניהם אין לעשות כן (אלא אם כן אין אפשרות אחרת בשום אופן). אבל אפשר להגיש את הנער לתפילה הרגילה- ולסליחות יגישו ש"ץ מבוגר^{טז}.

שהחיינו על נעליים חדשות יקרות

האם אפשר לברך שהחיינו על נעליים חדשות?

תשובה: בדרך כלל לא מברכים מפני שאין הם מספיק יקרות על מנת לברך עליהם, אבל אם הם יקרות מאוד [כל אחד לפי מצבו- אם הם נקנים במחיר גבוה הדומה למחיר בגד חשוב ויקר] צריך לברך^{יז}.

מלח על השולחן בסעודות ימות החול

האם צריך להביא מלח על השולחן בסעודות ימות החול?

תשובה: צריך להביא ולהניח על השולחן, אבל אין חיוב לטבול את הפת בו משום שכיום יש מלח בלחם עצמו^{יח}.

^{טז} הטעם שלא מגישים ש"ץ צעיר [שלא נתמלא זקנו] לסליחות הוא משום שלא מגישים אותו 'בקביעות' כמב' בס"י נ"ג, ו', וביום שיש ריבוי תחנונים הרי יום זה עצמו דומה לקביעות משום שמרבית בו בתפילות ובקשות רחמים כמש"כ תוס' בסוכה דף מב: ד"ה היודע, ונפסק במשנ"ב שם סקכ"ד. ועי' בבאה"ל [סי' קכ"ח, ל"ד ד"ה ולא] תמה למה דבר זה לא מוזכר באחרונים. ולכן הנער יכול לגשת לתפילה כרגיל, ולסליחות יגש מבוגר שנתמלא זקנו. ויש להוסיף, שהקפידה היא רק בריבוי 'תחנונים', אבל בראש חודש שאומרים הלל ומוסף לא הקפידו על גדול שנתמלא זקנו.

^{יז} בב"י ובשו"ע [סי' רכ"ג, ו'] מבואר שלא מברכים שהחיינו על נעליים חדשות מפני שהם זולים והם דבר שנקנה הרבה ואין בו את שמחת החידוש, ומבואר שאם קונה נעליים יקרות מאוד [כפי מחיר של בגד יקר וחשוב- ותלוי כל אחד לפי מצבו כמב' שם סק"ג] יברך, ואין לזה שייכות עם חידושו של מהר"י ווייל [המובא ברמ"א שם] לא לומר 'תבלה ותחדש' על נעליים העשויות מעור, לפי שאין דבר זה מפקיע מחיוב ברכת שהחיינו. ורמז לזה הפמ"ג [סי' כ"ב מ"ז סק"א]. וכ"כ בשדי חמד [מערכת ברכות סי' ב' אות כ].

^{יח} בשו"ע [סי' קס"ו, ה' וסוף סי' ק"ע] מבואר שצריך להביא מלח על השולחן גם בימינו שיש מלח בפת ואין חיוב לטבול את הפת במלח, ויש לזה שני טעמים, א משום שהמלח מיגן מן הפורענות, ב השולחן דומה למזבח וצריך להביא עליו מלח.

ולשני הטעמים אין חיוב לטבול את הפת במלח בימינו כמב' במג"א [סי' קס"ז סקט"ו- שכ"ב שעושים כן רק ע"פ המקובלים] ובשו"ע הגר"ז [שם ס"ח- וגם כן כתב שהטבילה היא רק ע"פ הקבלה] ובמשנ"ב [שם סקל"ג].

